فصلنامه رویکردهای پژوهشی نو در علوم مدیریت

شماره ۱۷،
دوره اول،
سال سوم،
بهار ۱۳۹۹،
صص ۵۹-۶۸

نقش سخت‌رویی روانشناختی در پیش‌بینی هوش هیجانی و خودمتمایزی‌سازی دانشجویان دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تهران

معصومه جمالیان[۱]

چکیده

پژوهش حاضر با هدف «نقش سخت‌رویی روانشناختی در پیش‌بینی هوش هیجانی و خودمتمایزی‌سازی دانشجویان دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تهران» اجرا گردید. جامعه‌ی آماری پژوهش تمامی دانشجویان دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تهران بودند. که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب ۲۵۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. روش تحقیق مورد استفاده نیز از نوع توصیفی – همبستگی و برای گردآوری داده‌ها از سه پرسش‌نامه‌ی تمایزیافتگی خود اسکورون و فریدلندر (۱۹۹۸)، ساته و همکاران (۱۹۹۰) و سخت رویی کوباسا (۱۹۷۹) استفاده گردید. داده‌های پژوهش با استفاده از آمار توصیفی و آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون چندگانه با استفاده از بسته‌ی نرم‌افزاری SPSS23 تحلیل گردید. یافته‌ها: بررسی به عمل آمده نشان می‌دهد که بین هوش هیجانی و خودمتمایزی‌سازی و سخت‌رویی روانشناختی رابطه‌ی مستقیم و مثبتی وجود دارد. تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که هوش هیجانی ۱۸ ٪ و خودمتمایزی‌سازی ۵۱ ٪ بر سخت رویی روانشناختی دانشجویان تأثیر می‌گذارد.

کلیدواژه: سخت‌رویی روانشناختی، هوش هیجانی و خودمتمایزی‌سازی.

۱ - فارغ التحصیل کارشناسی ارشد، رشته مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
masoom664@gmail.com

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]

بیان مسئله

کوبا سا و همکارانش[1](۱۹۷۹) سخت رویی را یک سازه‌ای شخصیتی چند وجهی می داند که از سه مؤلفه تعهد و کنترل و چالش شکل گرفته شده است. آنها معتقدند که افراد سخت رو فعال و هدفمندند و در زندگی خود علاقه مند به تلاش در زندگی هستند. و بر این باورند که هر آنچه در محیط اطراف افراد سخت رویی وجود دارد می‌توانند تأثیر بگذارند. افراد که دارای سخت‌رویی با راهنمایی دیگران فعالیت می‌کنند و با استفاده از تجربه و دانش و مهارت به دست آمده، رویدادهای زندگی خود را پیش‌بینی می کنند. کوبا سا[2](۱۹۸۲) افراد سخت‌رویی را دارای انعطاف‌پذیر می داند این رو افراد در برابر مشکلات روش‌های مقابله‌ای بیشتر استفاده می‌کنند. زیرا فرد در برابر رویدادهای زندگی از یک نظام فکری امیدوارکننده و رضایت‌بخش استفاده می‌کنند. یافته‌های پژوهشی کوباسا نشان می‌دهد که سخت‌رویی سپر دفاعی در بیان استرس در موقعیت و شرایط‌های استرس‌زا است و بیانگر نوعی اعتقاد شخصی به توانایی‌ای فرد در برابر محیط‌های استرس‌زا است. کوبا سا سخت‌رویی را نوعی زمینه‌ساز تاب‌آوری در مواجهه با وقایع استرس‌زای زندگی می داند (بارتون[3] و همکاران، ۲۰۰۸). افرادی که سخت‌رویی بالایی دارند، در شرایط پر استرس بیمار نمی شوند، افراد سخت رو عمیقاً بر مشکلات و پیچیدگی زندگی خود تسلط دارند، و برای معنا کردن زندگی خود، مسئولیت‌پذیر هستند، افراد متعهد دارای که رویدادهای زندگی را به عنوان تجارب زندگی می‌پذیرند و بر این باورند که جریان زندگی هدفمند و معنا دار است (کوباسا و همکارانش، ۱۹۷۹) توانایی‌های که سخت‌رویی دارد به نوعی با هوش هیجانی رابطه نزدیکی دارد. هوش هیجانی به قابلیت‌ها و توانایی‌های عاطفی هیجانی و عاطفی خود ازجمله خودآگاهی، خود انگیزی، خودکنترلی، هوشیاری اجتماعی و مهارت اجتماعی گفته می شود (اسدی، ۱۳۸۳). هوش هیجانی توانایی کنترل هیجانات و احساسات و هیجان‌های درونی و بیرونی فرد را به همراه دارد. و تمایز میان آنها در استفاده از این شرایط برای هدایت تفکر و نحوه عملکرد فرد نقش مؤثری دارد (سالوی و مایر[4] ۱۹۹۰). مایر و سالووی هوش هیجانی را شامل رفتارهای تجربی و توانایی در درک و مدیریت عواطف بدون درک احساسات که به درستی یا به طور کامل آنها را تجربه می‌کند. گاردنر (۱۹۸۳) معتقد است که یک نوع واحد یکپارچگی هوش نیست که موفقیت در زندگی را تضمین می‌کند. بلکه طیف وسیعی از هوش وجو دارد که سبب موفقیت فرد در حیطه‌های مختلف زندگی می‌شود. یافته‌های پژوهش مجلل (۱۳۸۷) بررسی هوش هیجانی و سخت رویی در بین پرستاران نشان می دهد که هوش هیجانی و سخت‌رویی رابطه معناداری وجود دارد. کوباسا و مدی و کاهن (۱۹۸۲)

[1] - Kobasa, S,C.Maddi, S.R,puccetti, M,C,and zala.L
[2] - Kobasa,S.C., Maddi, S.R.&Kahn, S,
[3] - Bartone PT, Roland RR, Picano JJ, Williams TJ
[4] - Salovey, P.& Mayer, J.D.

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]

در پژوهشی نشان می دهند که سخت‌رویی در ایجاد مقاومت در برابر انواع مشکلات مؤثر است. یافته‌های میکاییلی (۱۳۸۸) نشان می‌دهد که هوش هیجانی بر سخت‌رویی تأثیر دارد. دانشجویانی که دارای هوش هیجانی بالایی دارند در برابر موقعیت‌ها و شرایط‌ها مختلف تصمیم‌های جدی می‌گیرند. یافته‌های سبحانی (۱۳۹۳) نشان می دهد که هوش هیجانی با سخت‌رویی در پیشرفت تحصیلی اثر می‌گذارد. بار اون و پاکر بر این باورند که هوش هیجانی باعث پیشرفت تحصیلی می‌شود، از سویی افرادی که هوش هیجانی بالایی دارند، بر رفتار سخت‌رویی آنها تأثیر زیادی می‌گذارد یافته‌های قاصری و همکاران (۱۳۹۰) نشان می‌دهد که بین هوش هیجانی، با سخت‌رویی رابطه معناداری وجود دارد.

خود متمایزی سازی بدین معنا که فرد را قادر می‌سازد، تا در موقعیت مواضع شخصی را در روابط مهم به کار برد. بدین معنی که در یک رابطه عاطفی شدیدی در میان حوادث و روید داده‌های ناخوشایند، بتوان حس خود را کنترل کرد. (پایکو، ۲۰۰۲). خود متمایزی به توانایی کاهش اضطراب در شرایط اضطراب زا دیگرا است (پایکو، ۲۰۰۲). افراد دارای خود متمایزی سازی تمایل دارند که تا خودمختاری را از دیگران در عین صمیمت نشان دهند، و افراد بیشتر خود تمایزیافته تمایل دارند، خود تمایزی بیشتری در محیط‌های بدون ترس و اضطراب و ناتوانی کسب کنند. خود متمایزی، یعنی افراد بر احساسات خودشان واقف هستند، و آنها را ابراز می‌نمایند، و اجباری بودن جهت یا انتظارات نامعقول دیگران احساس نمی‌کنند (پیرساقی، ۱۳۹۱). خود تمایزی به توانایی جداسازی فرایندهای عاطفی از فرایندهای عقلانی و با توجه به کار بردن رفتارهای صمیمیت همراه با استقلال در روابط فردی و تعامل مناسب میان آنها نشان می‌دهد (تایسون[1] ۲۰۰۰).

افراد خود تمایزیافته از خود رفتارهای منطقی نمایان می سازند، که می‌توانند مسیر خویش را در زندگی انتخاب نمایند، و در محیط‌های شدید هیجانی و مشکل زار که به بروز رفتارهای غیر اداری و گرفتن تصمیمات ناگوار می‌شود، کنترل خود را از دست ندهند، و با رفتارهای منطقی تصمیمات منطقی می‌گیرند (اسکیان، ۱۳۸۴). به باور باون افراد خود تمایز تمایل بیشتری به سخت رویی دارند، و با سخت رویی در زندگی خود در برابر رفتارهای استرس‌زا، اضطراب، جسمانی کردن، افسردگی، الکلیسم کنترل بیشتری دارند، (پایکو، ۲۰۰۲). افراد خود متمایزی سازی با مقاوم‌سازی خود می‌توانند بر نگرانی‌ها خود را کنترل و درمان کنند. (وابی[2] و همکاران، ۲۰۰۶). یافته‌های شکیبایی (۱۳۸۶) نشان می‌دهد که خود تمایزیافتگی منجر به و کاهش مشکلات روانی می‌شود. از این رو دانشجویان پزشکی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تهران با توجه به رفتارهای سخت رویی که دارند، می‌توان گفت بیش از همه رفتار سخت رویی متأثر از هوش هیجانی و خود تمایز سازی فردی است که بر موفقیت تحصیلی انها تأثیر می‌گذارد، و باعث می‌شود که آنها در برابر اتفاقات تحصیلی

[1] - Tuason MT,F.
[2] -

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]

خود واکنش‌های مختلفی از خود نشان دهند، که در این پژوهش در صدد بررسی نقش سخت رویی روان‌شناختی در پیش‌بینی هوش هیجانی و خود متمایزی سازی می باشد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف یک پژوهش کاربردی و به لحاظ شیوه جمع‌آوری اطلاعات توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل دانشجویان دانشکده علوم پزشکی (دانشگاه تهران) شهر تهران که تعداد آنان برابر با ۲۶۰۰ نفر بود. که نمونه پژوهش بر مبنای جدول کرجسی و مورگان تعداد ۲۵۰ نفر به صورت تصادفی انتخاب شدند.

ابزارهای اندازه‌گیری

پرسشنامه تمایزیافتگی خود[1]

این پرسشنامه جهت سنجش میزان تمایزیافتگی با تمرکز بر روی ارتباطات جاری و مهم زندگی افراد است. فرم اولیه آن توسط اسکورون و فریدلندر[2](۱۹۹۸) طراحی و نسخه نهایی آن توسط جکسون در ۴۶ ماده بر مبنای نظریه بوئن ساخته شد. دارای ۴ زیر مقیاس (واکنش عاطفی، گسلش عاطفی، جایگاه من و آمیختگی با دیگران) است. سوالات در یک طیف ۶ درجه لیکرتی تنظیم شده است و به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. به جز سوالات ۴، ۷، ۱۱، ۱۵، ۱۹، ۲۳، ۲۷، ۳۱، ۳۷، ۴۳ حداکثر نمره ۲۷۶ است. در ایران توسط یوسفی (۱۳۹۰) هنجار یابی شده است. نمره بالای این پرسشنامه به معنای تمایز یافتگی پایین است. قابلیت اعتماد هر یک از زیر مقیاس های واکنش عاطفی ۰/۸۷، گسلش عاطفی ۰/۸۷، جایگاه من ۰/۸۸، آمیختگی با دیگران ۰/۸۶ و برای کل پرسشنامه ۰/۷۲ گزارش شده است (یوسفی، ۱۳۹۰.) رشیدی و همکاران (۱۳۹۵) قابلیت اعتماد ۸۳٪ و برای خرده مقیاس های فوق به ترتیب ۷۱٪، ۷۵٪، ۶۶٪ ٪ و ۷۴٪ گزارش کرد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۸۳ به دست آمد.

پرسشنامه هوش هیجانی

این پرسشنامه توسط ساته و همکاران (۱۹۹۰) ساخته شده و دارای ۳۳ سوال است که شامل ۵ مؤلفه (خود آگاهی، خود کنترلی، هوشیار اجتماعی، و مهارت اجتماعی) ساخته شده است. و نمره طیف لیکرت نمره گذاری از ۵ به ۱(کاملا موافقم

[1] - Questionnaire differentiation of self (DOS)
[2] - Skowron E, Friedlander M. (

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]

۵ وکاملا مخالفم ۱ ودر بعضی سوالات با محتوای منفی از ۱ به ۵ (کاملا موافقم ۱، کاملا مخالفم ۵) انجام می شود. اعتبار و پایای ساته و همکاران (۱۹۹۰) برابر با ۷۸ /۰ گزارش شده است. قاصری و همکاران (۱۳۹۰) قابلیت اعتماد ۸۳٪ و برای خرده مقیاس ها به ترتیب ۷۲٪، ۷۱٪، ۶۸٪ ٪ و ۶۹٪ گزارش کرد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۷۲ به دست آمد.

پرسشنامه سخت‌رویی کوباسا

این پرسشنامه توسط کوباسا و همکارانش (۱۹۷۹) ساخته شده و دارای ۵۰ سوال است که ۴ چهار خرد مقیاس (چالش، تعهد و کنترل) می باشد که بر اساس طیف لیکرت چهار گزینه ای و نمره دامنه ای آن بین نمره (صفر، اصلا درست نیست تا کاملا درست است) می باشد. این پرسشنامه توسط قربانی در سال ۱۳۷۱ به فارسی ترجمه و روایی صوری و محتوایی آن محاسبه شده و در موارد ضروری اصلاحات لازم به عمل آمده است. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۷۰ به دست آمد.

برای تجزیه‌وتحلیل اطلاعات و یافته‌های پژوهش از نرم‌افزار آماری مناسب[1]استفاده‌شده است و سپس داده‌ها در دو بخش آمار توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین) و آمار استنباطی (از آزمون‌های پارامتریک پیرسون، تحلیل رگرسیون و تحلیل مسیر) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها:

جدول ۱. همبستگی پیرسون ارتباط بین: سخت‌رویی، هوش هیجانی و تمایزیافتگی خود

متغیر	واکنش عاطفی	گسلش عاطفی	جایگاه من	آمیختگی با دیگران	خود آگاهی	خود کنترلی	هوشیار اجتماعی	مهارت اجتماعی	سخت رویی
واکنش عاطفی	۱								
گسلش عاطفی	.۱۶۴**	۱							
جایگاه من	.۴۹۵**	.۵۶۴**	۱						
آمیختگی با دیگران	.۹۶۸**	.۲۲۶**	.۴۹۸**	۱					
خود آگاهی	.۰۲۱	.۰۸۹	.۰۸۷	.۰۰۴	۱				

[1] -spss

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]

خود کنترلی	.۱۶۴**	.۳۱۱**	.۲۵۱**	.۱۵۰**	.۵۴۵**	۱		
هوشیار اجتماعی	.۰۸۳	.۱۸۵**	.۱۶۸**	.۰۷۱	.۱۳۷**	.۳۷۳**	۱	
مهارت اجتماعی	.۰۸۹	.۲۷۰**	.۱۹۲**	.۰۸۱	.۰۰۸	.۴۳۳**	.۵۶۱**	۱
سخت‌رویی	.۱۵۳**	.۶۰۸**	.۳۹۲**	.۱۵۴**	.۲۱۳*	.۳۸۷**	.۱۰۶**	.۱۷۸**

با توجه به نتایج آزمون همبستگی پیرسون در جدول ۳ مشاهده می‌شود که بین مولفه های تمایزیافتگی خود (واکنش عاطفی، گسلش عاطفی، جایگاه من و آمیختگی با دیگرا ن) و مولفه های هوش هیجانی ((خود آگاهی، خود کنترلی، هوشیار اجتماعی، و مهارت اجتماعی) با سخت‌رویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

تحلیل رگرسیون

جدول ۲. نتایج ضرایب تحلیل رگرسیونی سخت رویی بر اساس مؤلفه‌های خود متمایزی

متغیرها	B	خطای استاندارد	β	آماره t	sig	همبستگی	مجذور همبستگی	ضریب تعیین تعدیل‌شده	F	sig
مقدار ثابت	۷۱/۹۱	۶/۰۳۷	-	۰/۹۱	۰/۰۰۰	۰/۷۱۸	۰/۵۱۵	۰/۵۱۰	۹/۶۸۶	۰/۰۱
واکنش عاطفی	۰/۸۷۳	۰/۳۵۸	۰/۳۷۹	۲/۴۴	۰/۰۱۵				۵	
گسلش عاطفی	۱/۳۷۷	۰/۱۱۳	۰/۵۷۱	۱۲/۱۵	۰/۰۰۰					
جایگاه من	۰/۶۴۷	۰/۱۲۴	۰/۲۶۹	۵/۲۳	۰/۰۰۰					
آمیختگی با دیگران	۱/۶۹۱	۰/۳۳۲	۰/۷۸۴	۵/۰۹	۰/۰۰۰					

با توجه به داده های جدول ۲ ضریب همبستگی چند متغیره برای مؤلفه‌های خود متمایزی (واکنش عاطفی، گسلش عاطفی،جایگاه من،آمیختگی با دیگران) با سخت رویی دانشجویان برابر با ۷۱۸. می‌باشد . با توجه به مقدار ضریب تعیین مشخص شده است که ۵۱ درصد واریانس سخت رویی دانشجویان توسط مؤلفه‌های مؤلفه‌های خود متمایزی (واکنش عاطفی، گسلش عاطفی،جایگاه من،آمیختگی با دیگران) قابل تبیین است. مقدار F محاسبه‌شده و سطح معناداری آن ۰/۰۱

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]

نتیجه می‌گیریم که مدل معنادار است. لذا می‌توان گفت که مولفه های متغیر پیش‌بین خود متمایزی متغیر ملاک سخت رویی را پیش‌بینی نماید.

جدول ۳ نتایج ضرایب تحلیل رگرسیونی سخت رویی بر اساس مؤلفه‌های هوش هیجانی

متغیرها	B	خطای استاندارد	β	آماره t	sig	همبستگی	مجذور همبستگی	ضریب تعیین تعدیل‌شده	F	sig
مقدار ثابت	۱۰/۰۴۹	۵/۷۷	-	۱۸/۸۸	۰/۰۰۰	۰/۳۹۱	۰/۱۵۳	۰/۱۴۳	۱/۴۰۷۶	۰/۰۱
خود آگاهی	۰/۰۶۶	۰/۲۷۴	۰/۰۱۵	۰/۲۳۶	۸/۱۳					
خود کنترلی	۱/۹۰۴	۰/۳۴۲	۰/۴۰۳	۵/۵۷۰	۰/۰۰۰					
هوشیار اجتماعی	۰/۳۱۷	۰/۲۸۶	۰/۰۷۰	۱/۱۱	۰/۲۶۷					
مهارت اجتماعی	۰/۲۲۵	۰/۳۲۳	۰/۰۴۳	۰/۶۹۷	۰/۴۸۶					

با توجه به داده‌های جدول ۳ ضریب همبستگی چند متغیره برای مؤلفه‌های هوش هیجانی (خودآگاهی، خودکنترلی، هوشیار اجتماعی، مهارت اجتماعی) با سخت رویی دانشجویان برابر با ۳۹۱. می‌باشد . با توجه به مقدار ضریب تعیین مشخص شده است که ۱۴ درصد واریانس سخت رویی دانشجویان توسط مؤلفه هوش هیجانی (خودکنترلی)قابل تبیین است. مقدار F محاسبه‌شده و سطح معناداری آن ۰/۰۱ نتیجه می‌گیریم که مدل معنادار است. چون سطح معناداری آن کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. لذا می‌توان گفت که مؤلفه هوش هیجانی (خودکنترلی)متغیر ملاک سخت رویی را پیش‌بینی نماید. و مؤلفه‌های خودآگاهی و هوشیار اجتماعی و مهارت اجتماعی با سخت رویی دانش جویان تأثیر ندارد.

یافته‌های مدل پیش‌بینی رگرسیون جدول ۲ گویای این است که از بین ابعاد خود متمایزی به صورت مستقیم و مثبت و معنی‌دار به پیش‌بینی سخت رویی و از بین ابعاد بین ابعاد هوش هیجانی تنها خودکنترلی با سخت رویی رابطه مثبت و مستقیم دارد.

بحث و نتیجه‌گیری:

نتایج پژوهش نشان داد که بین خود متمایزی و سخت رویی و خودکنترلی هوش هیجانی این متغیرها می‌تواند تغییرات مربوط به سخت رویی دانشجویان را به صورت معنی‌داری پیش‌بینی کنند. سخت رویی به تلاش‌های هدفمند فرد در

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]

زندگی گفته می‌شود. که این تلاش‌ها با اضطراب و نگرانی‌ها در طول زندگی همراه باشد، نیاز به تاب‌آوری‌های مقاوم در برابر آن باشد. افراد برای اینکه در مقابل اضطراب‌ها و استرس‌ها مقابله کنند نیاز به این دارند که سخت رویی را تقویت کنند. دانشجویان ازجمله گروه‌های آموزشی هستند، که برای موفقیت تحصیل خود به تلاش‌ها و کوشش‌های زیادی نیاز دارند، که با سخت رویی خود به هدف‌های آینده می‌رسند. یافته‌های سبحانی (۱۳۹۳) سخت رویی در پیشرفت تحصیلی اثر می‌گذارد. دانشجویان با سخت رویی در تحصیل می‌توانند آینده علمی روشنی را برای خود تعیین کنند و در مسیر موفقیت قدم بردارند. و با سخت رویی و خود متمایزی فرد در برابر مشکلات، رفتار خودکنترلی انتخاب کند. فرد خود متمایزی تمایل به این دارد که خود را به شرایط به دست آمده وقف دهد و از موقعیت خود با تلاش بهترین نحو استفاده کند. هوش هیجانی بسیاری از اضطراب‌ها و دلسردی‌ها محیط پیرامون خود را می‌توان به کنترل بگیرد. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های شکیبایی (۱۳۸۶) که خود تمایزیافتگی منجر به و کاهش مشکلات روانی می‌شود، میکاییلی (۱۳۸۸) که هوش هیجانی بر سخت رویی تأثیر دارد. و به اعتقاد کوبا سا و همکارانش (۱۹۷۹) سخت رویی زمانی امکان‌پذیر است، که فرد هدف برای خود تعیین کرده باشد. چنانچه که هدف زمینه موفقیت و خوشبختی را به همراه دارد و می‌تواند سرنوشت جامعه‌ای را تغییر دهد.

منابع

اسدی، جوانشیر (۱۳۸۳) بررسی رابطه هوش هیجانی، فرسودگی شغلی و سلامت کارکنان ایران‌خودرو. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علامه طباطبایی.

پیرساقی، فهیمه، حاجی‌حسنی، مهرداد، فرح‌بخش، کیومرث و سلیمانی، سمیه. (۱۳۹۱) تعیین سهم تعارض زناشویی، خود متمایزسازی، منبع کنترل، و استرس شغلی در پیش‌بینی فرسودگی شغلی. مجله روانشناسی صنعتی سازمانی دانشگاه گرمسار.۹،۱۰،۳ -۲۳.

رشیدی، علیرضا، شریفی، کسری، طیبه نقشینه (۱۳۹۵) رابطه بین الگوهای ارتباطی خانواده و تمایزیافتگی خود با کیفیت زندگی زنان متقاضی طلاق در کرمانشاه، دو فصلنامه آسیب‌شناسی، مشاوره، و غنی‌سازی خانواده، ۲ (۱). ۶۶-۷۸.

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]

شکیبایی، طیبه، اسماعیلی معصومه، کرمی ابوالفضل (۱۳۸۶) بررسی تأثیر آموزش خود متمایزسازی بر کاهش مشکلات روانی زنان مطلقه تهران در سال ۱۳۸۵ روان‌شناسی تربیتی (روانشناسی و علوم تربیتی). ۲ (۷). ۱۱۵-۱۳۱.

قاصری، رقیه، سرندی، پرویز، گل‌محمد نژاد، غلامرضا، عیوضیان فاطمه (۱۳۹۰) بررسی رابطه هوش هیجانی با سخت رویی در بین زنان فرهنگی شهرستان سراب، ۴ (۱۶). ۶۹-۸۰

مجلل، فریبا. (۱۳۸۷) بررسی رابطه بین هوش هیجانی و سخت رویی در پرستاران زن .پایاننامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد شهر تهران.

میکاییلی، فرزانه. (۱۳۸۸) بررسی رابطه سازگاری با دانشگاه و هوش هیجانی - اجتماعی در دانشجویان سال اول دانشگاه ارومیه: نقش سخت روی.

یوسفی، ناصر. (۱۳۹۰.) بررسی شاخص های روان سنجی مقیاس خانوادگی تفکیک خویشتن، فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده، ۱(۱).

Bartone PT, Roland RR, Picano JJ, Williams TJ. (2008)Psychological hardiness predicts success in US army special forces candidates. INT J Select Assess. 2008; 1 6 (1): 78 - 81

Kobasa, S,C.Maddi, S.R,puccetti, M,C,and zala.L. (1979). Effectiveness of hardiness exercise and social support as resources against illness. Journal of Psychosoin aric Research 29,5, 525 – 533

Kobasa,S.C., Maddi, S.R.&Kahn, S, (1982).Hardiness and health: A propectiue study. Journal of personality and social psychology, 42, 168- 166.

Salovey, P.& Mayer, J.D. (1990). Emotional intelligence. Imagination, cognition, and personality, 9,185-211.

Skowron E, Friedlander M. (1998). The differentiation of self inventory: development and initial validation. Journal of Counseling Psycho; 28: 235-46 Tuason MT,F. (2000). Do parent's differentiation levels predict those of their adult children? And other tests of Bowen theory in a Philippine sample. J Counsel Psychol. 47, 27-35.

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]

The Role of Psychological Hardiness in Predicting Emotional Intelligence and Self-Determination Students of Tehran University of Medical Sciences

Masoomeh Jamalian

MA Graduated, Department of Educational Management, Tehran University Of Medical Sciences, Tehran, Iran (Author in charge) (masoom664@gmail.com)

Abstract

The purpose of this study was to investigate the role of psychological hardiness in predicting emotional intelligence and self-differentiation of students of Tehran University of Medical Sciences. The study population was all students of Tehran University of Medical Sciences. Using random sampling method, 250 individuals were selected. The research method used was descriptive-correlational and three different self-differentiation questionnaires (Skoron and Friedlander (1998), Sate et al. (1990) and Kobasa hardiness questionnaire) were used for data collection. The data were analyzed using descriptive and inferential statistics including Pearson correlation coefficient, multiple regression analysis using SPSS23 software package.

Results: The results showed that there is a direct and positive relationship between emotional intelligence and self-differentiation and psychological hardiness. Regression analysis also showed that 18% of emotional intelligence and 51% of self-differentiation affect students' psychological hardiness.

Keywords: psychological hardiness, emotional intelligence and self-differentiation.

[Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-18]